

Svanenmärkning av
Städtjänster

Version 3.2 • 9 november 2016 – 30 juni 2023

Nordisk Miljömärkning

Innehåll

Vad är en Svanenmärkt städtjänst?	4
Varför välja Svanenmärkning?	4
Vad kan Svanenmärkas?	4
Hur ansöker man?	5
1 Generella krav för den sökande	7
2 Krav på kemikalier	7
3 Krav på transport	13
4 Krav på förbrukning av soppåsar	15
5 Användning av miljömärkta produkter och tjänster	16
6 Poängsammanställning	18
7 Kvalitet	18
8 Etik/arbetsmiljö	19
Regler för Svanenmärkning av tjänster	22
Kriteriernas versionshistorik	22
Nya kriterier	22
Bilaga 1 Exempel på beskrivning av företag och tjänst	
Bilaga 2 Räkneexempel: städade m ² per år	
Bilaga 3 Använda kemikalier	
Bilaga 4 Bilaga för tillverkare av icke miljömärkta kemikalier	
Bilaga 5 Kemikalier som används i framtiden (inköpslista)	
Bilaga 6 Inköpta kemikalier – översikt över förbrukning	
Bilaga 7 Exempel på utbildningsområden	
Bilaga 8 Etiska krav	
Bilaga 9 Underentreprenörer (som har egna kemikalier med mera) – alternativ A i O21 Krav på underentreprenörer	
Bilaga 10 Underentreprenörer (som endast tillhandahåller arbetskraft) – alternativ B i O21 Krav på underentreprenörer	

Adresser

Nordiska ministerrådet beslutade 1989 att införa en frivillig officiell miljömärkning, Svanen. Nedanstående organisationer/företag ansvarar för Svanenmärkningen på uppdrag av respektive lands regering. Mer information finns på följande webbplatser:

Danmark

Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Göteborg Plads 1
DK-2150 Nordhavn
Fischersgade 56,
DK-9670 Løgstør
Tel: +45 72 300 450
info@ecolabel.dk
www.ecolabel.dk

Island

Norræn Umhverfismerking
á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 Reykjavík
Tel: +354 5 91 20 00
ust@ust.is
www.svanurinn.is

Det här dokumentet
får bara kopieras i sin
helhet och utan någon
form av ändringar.
Citat kan användas om
upphovsmannen
Nordisk miljömärkning
nämns.

Finland

Miljömärkning Finland
Box 489
FI-00101 Helsingfors
Tel: +358 9 61 22 50 00
joutsen@ecolabel.fi
www.ecolabel.fi

Norge

Miljømerking Norge
Henrik Ibsens gate 20
NO-0255 Oslo
Tel: +47 24 14 46 00
info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Sverige

Miljömärkning Sverige AB
Box 38114
SE-100 64 Stockholm
Tel: +46 8 55 55 24 00
info@svanen.se
www.svanen.se

Vad är en Svanenmärkt städtjänst?

En Svanenmärkt städtjänst:

- använder en hög andel miljömärkta rengöringsmedel
- minimerar förbrukningen av icke nödvändiga kemikalier
- minimerar miljöpåverkan från transporter
- har medarbetare med rätt utbildning inom såväl miljöfrågor som städmetoder
- har ett kvalitetssystem för att säkerställa hög städ kvalitet.

Varför välja Svanenmärkning?

- Städtjänsten kan använda varumärket Svanen i sin marknadsföring. Svanenmärkningen har ett högt anseende och är välkänd i hela Norden.
- Svanenmärkningen är ett enkelt sätt att kommunicera ett företags miljöarbete och miljöengagemang till kunderna.
- Svanenmärkningen synliggör vilka miljöbelastningar som har störst påverkan och visar därmed hur företaget kan minska utsläpp, resursanvändning och avfallsbelastning.
- En mer miljöanpassad verksamhet ger bättre utgångspunkt för framtida miljökrav från myndigheterna.
- Svanenmärkningen kan ses som en vägledning i ett företags arbete med miljöförbättringar.
- Svanenmärkningen omfattar inte bara miljökrav utan också kvalitetskrav eftersom miljö och kvalitet oftast går hand i hand. Det betyder att en Svanenlicens även kan ses som en kvalitetsstämpel.

Vad kan Svanenmärkas?

Företag som erbjuder vanlig städning och/eller fönsterputsning kan Svanenmärkas. Med vanlig städning avses sådant som krävs för att hålla ett visst utrymme inomhus rent. Tillsyn, uppsamling av avfall, storstädning, golvvård (inklusive polish- och vaxborttagning) och rengöring av invändigt glas (som glasväggar på kontor) ingår i dessa uppgifter. Med tillsyn menas när städpersonalen i ett första skede bara går igenom rummet och kontrollerar om det finns behov av städning och tömning av avfall. Vanlig städning benämns i detta dokument endast som städning.

Städningen kan omfatta, men är inte begränsad till, områden som arbetsplatser, toaletter, restauranger, hotell, skolor eller privata hem.

Med fönsterputsning menas rengöring av fasadfönster (invändigt och utvändigt).

Om företaget både erbjuder vanlig städning (inklusive golvvård) och fönsterputsning kan båda tjänsterna Svanenmärkas. Vanlig städning ska alltid ha licens, medan det är valfritt om man vill ha licens även för fönsterputsning. Fönsterputsning måste uppfylla alla obligatoriska krav märkta med "(V)" (samtliga O-krav förutom O2, O9 och O13). Marknadsföring av Svanenmärkt fönsterputsning får endast göras om fönsterputsningen ingår i licensen.

Specialstädning ingår inte i produktgruppen. Nordisk Miljömärkning betraktar följande typer av städning som specialstädning: Desinficering, fläckborttagning på mattor, saneringsarbete (till exempel mögel och asbest), städning efter olyckor (som översvämning och brand), rengöring av ventilationskanaler, rengöring av industriella produktionslokaler (som renrum, produktionslokaler i livsmedels- och jordbruksindustrin), fasadtvätt och tvätt av byggnader samt operations-salar. Även områden som ingår i ett Svanenmärkt städningssuppdrag men som av hygieniska skäl kräver speciell renhållning räknas som specialstädning (till exempel köksutrymmen i en livsmedelsbutik), efter godkännande av Nordisk Miljömärkning.

Avgränsningen ger möjlighet att uppnå Svanmärkning för städning som vänder sig till privata konsumenter, företag och den offentliga sektorn.

En sökande kan inte bara Svanenmärka städningen hos vissa kunder eller ett visst städskoncept. Avdelningar med separat bokföring, t.ex. regionavdelningar, eller avdelningar eller divisioner kan däremot söka (förutsatt att det är olika ekonomiska resultatenheter). I sådana fall ska namn på den eller de resultatenheter som ansökan gäller anges på ansökningsblanketten.

En sökande kan även erbjuda specialstädning eller andra tjänster som inte omfattas av dessa kriterier, men det får då inte marknadsföras som en del av den Svanenmärkta städtjänsten. Endast det som ingår i licensen får marknadsföras som Svanenmärkt.

Hur ansöker man?

Ansökan och kostnader

För information om ansökningsprocessen och avgifter för denna produktgrupp hänvisar vi till respektive lands webbplats. Adresser finns på sid. 3.

Vad krävs?

I ansökan ska det finnas en ansökningsblankett samt dokumentation som visar att kraven är uppfyllda.

Kriterierna för städtjänster består av en kombination av obligatoriska krav och poängkrav. De obligatoriska kraven markeras med O + nummer och ska alltid uppfyllas. Poängkraven markeras med P + nummer och för varje krav som uppfylls ges en viss poäng. Poängen räknas samman och för att få en licens måste sökanden ha kommit upp i en viss poängsumma. Fönsterputsning behöver bara uppfylla alla obligatoriska krav märkta med "(V)" (samtliga O-krav förutom O2, O9 och O13).

För varje krav beskrivs hur kravet ska dokumenteras. Det finns också olika symboler som används för att underlätta arbetet. Symbolerna är:

- ☒ Skicka in.
- 📍 Kravet kontrolleras på plats.

För att få en Svanenlicens krävs det att

- samtliga obligatoriska krav uppfylls
- den sökande fått ihop minst 58 % av den totala poängsumman, se krav O13 Poängsammanställning
- Nordisk Miljömärkning har gjort kontroll på plats.

All information som skickas till Nordisk Miljömärkning behandlas konfidentiellt. Underleverantörer kan skicka dokumentation direkt till Nordisk Miljömärkning och denna information behandlas också konfidentiellt.

Licensens giltighetstid

Miljömärkningslicensen gäller så länge kriterierna uppfylls och så länge som kriterierna gäller. Kriterierna kan förlängas eller justeras. I dessa fall förlängs licensen automatiskt och licensinnehavaren meddelas.

Senast ett år innan kriterierna slutar gälla ska det meddelas vilka kriterier som ska gälla efter detta datum. Licensinnehavaren erbjuds då möjlighet att förnya licensen.

Kontroll på plats

Innan en licens beviljas kontrollerar Nordisk Miljömärkning på plats att kraven är uppfyllda. Vid kontrollen ska den sökande kunna uppvisa underlag för beräkningar, originalhandlingar till inskickade intyg, mätprotokoll, inköpsstatistik och liknande som styrker att kraven uppfylls.

Frågor

Vid frågor, kontakta Nordisk Miljömärkning, se adress på sidan 3. Här kan man få mer information och hjälp med ansökan. Besök respektive lands webbplats för ytterligare information.

1 Generella krav för den sökande

01 Beskrivning av företag och tjänster (V)

Den sökande ska beskriva sitt företag och vilka städtjänster som utförs enligt bilaga 1. Här anges också om man använder underentreprenörer.

Med "underentreprenör" menas leverantörer av städtjänster (externt företag som levererat tjänster direkt till den sökandes kunder på uppdrag av sökanden och för sökandes räkning och risk). Se också krav O21 för underentreprenörer.

- Beskriv de städtjänster som utförs och som önskas Svanenmärkas, enligt bilaga 1.

02 Städade kvadratmeter

Den sökande ska beräkna antal städade kvadratmeter golvyta per år.

Med städade kvadratmeter golvyta avses den yta som städningen utförs på enligt definitionen av produktgrupper.

Fönsterputsning omfattas inte av O2.

Det finns två olika sätt att beräkna antal städade kvadratmeter:

1) Utifrån de uppgifter om städfrekvens och kvadratmeter som står i kontrakten. Se räkneexempel i bilaga 2.

2) Utifrån antal produktionstimmar/årsarbeten:

Antal städade kvadratmeter på ett år = antal årsarbeten x 330 000 m²

Antalet årsarbeten multipliceras med ett schablonvärde för årsarbeten (en heltidsanställd beräknas städa 330 000 m² per år).

- Redogörelse för beräkning av antalet städade kvadratmeter golvyta under ett år.

Vid alternativ 1:

- Översikt (beräkningsark) över alla kunder där det framgår hur många kvadratmeter som städas per vecka eller per månad och att detta har multiplicerats att gälla för ett år.

Kontrakt där antal kvadratmeter framgår kontrolleras vid kontrollbesök.

Vid alternativ 2:

- Översikt över anställda som visar hur stor andel av ett årsarbete de arbetar.

2 Krav på kemikalier

Med kemikalier menas alla kemiska produkter som används vid städning, golvvård och fönsterputsning, se tabell i bilaga 3. Här ingår också textiltvättmedel för tvätt och behandling av dukar och moppar (både vid intern tvätt och vid tvätt hos externa tvätterier). För kemikalier som inte är miljömärkta måste Nordisk Miljömärkning få information om klassificering (O7) och ingående ämnen (O8 och O9). Denna dokumentation skickas direkt från kemikaliertillverkaren och behandlas konfidentiellt (se bilaga 4). Utifrån denna dokumentation kan Nordisk Miljömärkning lämna licenssökaren information om krav O7, O8 och O9 är uppfyllda eller inte.

Städföretag som använder mindre än 25 mikroliter kemikalier/m² städad areal enligt O5 undantas från krav O6 och P2.

En miljömärkt kemisk produkt är märkt med Svanen, EU-Blomman eller Bra Miljöval.

03 Information om kemikalier (V)

Bifoga en uppdaterad lista över kemikalier som är aktuella att använda. Ange kemikalins namn, tillverkare och funktion.

Säkerhetsdatablad och användarinformation ska finnas tillgängliga där kemikalierna används.

- Inköpslista över kemikalier som är aktuella att använda. Ange kemikalins namn, tillverkare och funktion. Bilaga 5 eller beräkningsark kan användas.

 Säkerhetsdatablad enligt bilaga II i REACH (förordning 1907/2006/EG) och ska finnas tillgänglig där kemikalierna används. Kontrolleras vid kontrollbesök.

04 Korrekt dosering (V)

För att säkerställa korrekt dosering ska alla anställda ha doseringsanordningar eller måttbägare till hands vid städning. Dessutom ska företag som själva tvättar dukar och moppar använda doseringsbägare när dessa tvättas. Detta ska vara en del av verksamhetens rutiner.

- Kopia av rutiner som visar att kravet uppfylls.

 Kontrolleras vid kontrollbesök.

05 Kemikalieförbrukning (V*)

En kemikalieförbrukning över 400 mikroliter/m² är inte tillåten.

*Mängden kemikalier till fönsterputsning ingår inte i kemikalieförbrukningen, utan anges separat.

Förbrukningen beräknas utifrån den totala mängden rengöringsmedel som används (inklusive vatten i produkten). Textiltvättmedel för tvätt av moppar och dukar (både vid intern tvätt och vid tvätt hos externa tvätterier) ska också räknas in. Vid textiltvättmedel i pulverform ska 1 g räknas som 5 ml vid beräkning av förbrukning.

Se exempel på rengöringsmedel som räknas in i bilaga 3. Kemikalier för specialstädning kan undantas från beräkningen.

Kemikalier som hanteras av städföretaget för kundens räkning, utan att det direkt har med städtjänsten att göra, t.ex. påfyllning av diskmedel i kundens diskmaskiner, påfyllning av handdiskmedel eller handtvål på toaletter för kundens räkning räknas inte in.

1 liter = 1 000 000 mikroliter. 1 mikroliter = 0,000 001 liter.

- Inköpsstatistik från samtliga leverantörer av kemikalier. Ange kemikalins namn och inköpt mängd på ett år.

- Uppge mängd kemikalier som används till fönsterputsning separat från annan förbrukning.

Om externa tvätterier används för tvätt av dukar och moppar ska följande dokumenteras för att beräkna den totala kemikalieförbrukningen:

- Intyg från tvätteriet om mängden tvättmedel som används per kg mopp och duk. Alternativt kan schablonvärdet 11 ml/kg användas.

- Intyg eller faktura från tvätteriet som visar hur många kg moppar och dukar som tvättas varje år.

- Beräkning av kemikalieförbrukning i förhållande till kravet per m². Bilaga 6 eller beräkningsark kan användas.

P1 Förbrukning av kemikalier*

Om mindre än 150 mikroliter kemikalier/m² förbrukas per städad areal: 5 p

Om mellan 151–200 mikroliter kemikalier/m² förbrukas per städad areal: 4 p

Om mellan 201–250 mikroliter kemikalier/m² förbrukas per städad areal: 3 p

Om mellan 251–300 mikroliter kemikalier/m² förbrukas per städad areal: 2 p

Om mellan 301–350 mikroliter kemikalier/m² förbrukas per städad areal: 1 p

Förklaring av beräkning, se O5 Förbrukning av kemikalier.

** Mängden kemikalier till fönsterputsning ingår inte i den övriga kemikalieförbrukningen utan anges separat.*

- Se O5 Förbrukning av kemikalier.

O6 Andelen miljömärkta kemikalier (V)

Minst 80 % av de kemikalier som används till städning ska vara miljömärkta.

Grundpolish, golvpolish, golvvax samt borttagningsprodukter till dessa omfattas inte av kravet.

Minst 80 % av alla fönsterputsmedel ska vara miljömärkta.

En miljömärkt kemisk produkt är märkt med Svanen, EU-Blomman eller Bra Miljöval.

Förbrukningen beräknas utifrån den totala mängden rengöringsmedel som används (inklusive vatten i produkten). Textiltvättmedel för tvätt av moppar och dukar vid intern tvätt ska också räknas in. Vid textiltvättmedel i pulverform ska 1 g räknas som 5 ml vid beräkning av förbrukning.

Andelen beräknas i volymprocent av total mängd använda kemikalier per år.

Se exempel på rengöringsmedel som räknas in i bilaga 3. Kemikalier för specialstädning kan undantas från beräkningen.

- Beräkning av andel miljömärkta kemikalier enligt kravet. Bilaga 6 eller beräkningsark kan användas.

P2 Miljömärkta kemikalier

Är andelen miljömärkta kemikalier 96–100 volymprocent: 3 poäng

Är andelen miljömärkta kemikalier 90–95 volymprocent: 2 poäng

Är andelen miljömärkta kemikalier 84–89 volymprocent: 1 poäng

- Se O6 Andel miljömärkta kemikalier.

O7 Icke miljömärkta kemikalier, faroklassificering (V)

Kemikalier som inte är miljömärkta får inte vara klassificeringsskyldiga enligt vad som anges i följande tabell. Kemikalier som ingår i rengöringsservetter/wet wipes och kemikalier som har tillsatts i moppar (ampuller med rengöringsmedel i våtmoppar) omfattas också av detta krav. Här ingår också kemikalier för tvätt av dukar och moppar (både vid intern tvätt och vid tvätt hos externa tvätterier¹).

¹ Vid tvätt hos Svanenmärkta tvätterier behövs ingen dokumentation om kemikalier.

Tabell 1 Klassificering av kemikalier

CLP-förordning 1272/2008		
Faroklass	Farokategori	Farokod
Farligt för vattenmiljön	Akut kategori 1 Kronisk kategori 1-4	H400, H410, H411, H412****, H413
Akut toxicitet	Kategori 1-4	H300, H310, H330, H301, H311, H331, H302*, H312*, H332*
Specifik målorgantoxicitet efter enstaka eller upprepad exponering	STOT SE kategori 1-2 STOT SE kategori 3 (gäller endast sprayprodukter) STOT RE kategori 1-2	H370, H371, H372, H373 H335 (gäller endast sprayprodukter**)
Allvarlig ögonskada/irritation i öga	Kategori 1 (gäller endast sprayprodukter)	H318 (gäller endast sprayprodukter**)
Aspirationsfara	Kategori 1	H304
Sensibiliserande verkan vid inandning eller hudkontakt	Kategori 1/1A/ 1B	H334, H317 eller märkt med EUH 208: "Innehåller (namnet på det sensibiliserande ämnet). Kan förorsaka allergisk reaktion."***
Cancerframkallande egenskaper	Kategori 1A/1B/2	H350, H351
Mutagenitet i könsceller	Kategori 1A/B/2	H340, H341
Reproduktionstoxicitet	Kategori 1A/1B/2	H360, H361, H362

OBS! Det är tillverkaren av råvarorna/produkten som ansvarar för klassificeringen.

* Professionella produkter kan märkas med H302, H312 och H332 om förpackningen är utformad så att användaren inte kommer i kontakt med produkten.

** Produkter i sprayflaskor eller liknande utrustning med munstycke som inte bildar spraymoln kan märkas med H335 och H318.

*** Textiltvättmedel som klassificeras med H334, H317 eller märkt med EUH 208-frasen "Innehåller (namnet på det sensibiliserande ämnet). Kan förorsaka allergisk reaktion." på grund av att enzyminnehållet är undantaget. Det förutsätts dock att enzymerna är inkapslade eller är i en slurry.

**** Textiltvättmedel med väteperoxid (CAS-nr 7722-84-1) är undtaget H412 om doseringen sker med automatisk doseringsanordning.

- Intyg från tillverkare (se bilaga 4).
- Produktens säkerhetsdatablad enligt bilaga II i REACH (förordning 1907/2006/EG).
- Om produkten är märkt med H302, H312, H332 ska en beskrivning av emballagets utformning bifogas.
- Intyg från städföretaget att produkter klassificerade som H318 och H335 inte ska användas i sprayflaskor, varken utspädda eller outspädda (se bilaga 5).

08 Icke miljömärkta kemikalier, ej tillåtna ämnen (V)

Vid kemikalier som inte är miljömärkta får följande ämnen inte ingå. Kemikalier som ingår i rengöringsservetter/wet wipes och kemikalier som har tillsatts i moppar (ampuller med rengöringsmedel i våtmoppar) omfattas också av detta krav. Här ingår också kemikalier för tvätt av dukar och moppar (både vid intern tvätt och vid tvätt hos externa tvätterier²).

- Reaktiva klorföreningar, exempelvis natriumhypoklorit
- Klororganiska föreningar
- Alkylfenoletoxilater (APEO:er) och/eller alkylfenolderivat (APD)
- Linjära alkylbensensulfonater (LAS)
- EDTA* och dess salter
- DTPA
- Nanomaterial/-partiklar**
- Perfluorerade och polyfluorerade alkylerade föreningar (PFAS)***
- Metyldibromoglutaronitril (MG)
- Optiskt blekmedel
- Nitromysker och polycykliska myskförbindelser
- Ämnen som anses vara potentiellt hormonförstörande av kategori 1 eller 2 på EU:s prioriteringslista över ämnen som ska undersökas närmare när det gäller hormonförstörande effekter. Listan finns i sin helhet på http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/pdf/final_report_2007.pdf (bilaga L, sidan 238 och framåt)
- Ämnen som i EU har bedömts att vara PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable) enligt kriterierna i bilaga XIII i REACH samt ämnen som inte är utvärderade ännu, men som uppfyller dessa kriterier.
- Ämnen på kandidatlistan: <http://echa.europa.eu/candidate-list-table>
- Ämnen som klassificeras som CMR (kategori 1 och 2) enligt CLP.

Kraven i kriteriedokumentet och tillhörande bilagor gäller för samtliga ingående ämnen i den kemiska produkten. Föroreningar räknas inte som ingående ämnen och undantas därmed kraven.

Ingående ämnen och föroreningar definieras enligt nedan, om inte annat anges i de enskilda kraven.

Ingående ämnen: alla ämnen i den kemiska produkten, inklusive tillsatta additiv (t.ex. konserveringsmedel och stabilisatorer) från råvarorna. Kända avspaltningsprodukter från ingående ämnen (t.ex. formaldehyd, arylamin, in situ-genererade konserveringsmedel) räknas också som ingående.

Föroreningar: rester från produktionen inkl. råvaruproduktionen som återfinns i en råvara eller den färdiga kemiska produkten motsvarande koncentrationer $\leq 100,0$ ppm ($\leq 0,01000$ viktprocent, $\leq 100,0$ mg/kg) i den kemiska produkten.

Föroreningar i en råvara i koncentrationer $\geq 1,0$ % / $0,10$ % räknas alltid som ingående ämnen.

Exempel på vad som räknas som föroreningar är resthalter av följande: reagenser inkl. monomerer, katalysatorer, biprodukter, "scavengers" (dvs. kemikalier som

² Vid tvätt hos Svanenmärkta tvätterier behövs ingen dokumentation därifrån gällande kemikalier.

används för att eliminera/minimera oönskade ämnen), rengöringsmedel till produktionsutrustning, "carry-over" från andra eller tidigare produktionslinjer.

* Fasta tvålprodukter (t.ex. tvålflingor) kan ingå med ett maximalt sammanlagt innehåll på upp till 0,06 % EDTA och fosfonater.

** Nanomaterial/-partiklar är enligt EU-kommissionens definition av nanomaterial av den 18 oktober 2011 "ett naturligt, oavsiktligt framställt eller avsiktligt tillverkat material som innehåller partiklar i fritt tillstånd eller i form av aggregat eller agglomerat och där minst 50 % av partiklarna i antalsstorleksfördelningen har en eller flera yttre dimensioner i storleksintervallet 1-100 nm". Exempel är ZnO, TiO₂, SiO₂, Ag och laponite med partiklar i nanostorlek i koncentration över 50 %. Polymeremulsioner räknas inte som nanomaterial.

*** Grundpolish, golvp Polish, golvvaxer är undantagna. Se krav 09 för dessa produkttyper.

- Ifyllt och undertecknat intyg, bilaga 4.

09 Innehåll av fluortensider och silikontensider i grundpolish, golvp Polish och golvvax

Fluortensider i grundpolish, golvp Polish och golvvax

Fluortensider får endast ingå i en mängd motsvarande 0,025 viktprocent i grundpolish, golvp Polish och golvvax.

De ingående fluortensidernas fluorerade kolkedjelängd ska vara mindre än eller lika med 5.

Förutsättning: Om produkten innehåller silikontensider får inte fluortensider ingå i produkten.

- Intyg från tillverkaren om mängden fluortensider i produkten som visar att koncentrationen inte överstiger 0,025 viktprocent (se bilaga 4).
- Intyg från tillverkaren som visar att fluortensidernas kolkedjelängd är mindre än eller lika med 5 (se bilaga 4).

Silikontensider i grundpolish, golvp Polish och golvvax

Silikontensider får endast ingå i en mängd motsvarande 0,25 viktprocent i grundpolish, golvp Polish och golvvax.

Förutsättning: Om produkten innehåller fluortensider får inte silikontensider ingå i produkten.

- Intyg från tillverkaren om mängden silikontensider i produkten som visar att koncentrationen inte överstiger 0,25 viktprocent (se bilaga 4).

010 Parfym och konserveringsmedel i aerosolbildande sprayprodukter (V)

Aerosolbildande sprayprodukter som innehåller parfym och/eller allergena konserveringsmedel klassificerade H317 eller H334 är inte tillåtna för manuell bruk. Detta kan inkludera "ready to use"-produkter och produkter som har fyllts över i sprayflaska av städföretaget.

- Beskrivning av rutiner och utrustning som visar att kravet är uppfyllt.
- I listen över kemikalier som används ska det markeras vilka produkter som är spray eller vilka som fylls över på sprayflaskor (se bilaga 5).

3 Krav på transport

Om sökanden inte har fordon några fordon som används vid städningen ställs inga transportkrav.

011 Inköp av fordon (V)

Nyinköpta eller leasade fordon ska uppfylla de senast gällande Euronorm-kraven (Euro-klass) vid inköpstillfället. Detta gäller från och med datumet för ansökan om Svanenmärkning.

Kravet omfattar sökandens egna och leasade personbilar, transportbilar och andra fordon som används för körning i samband med städning och fönsterputsning. Fordon som används av arbetsledare, driftsledare, städassistenter, planerare, inspektörer etc. i deras arbete omfattas alltså av kravet.

Nyproducerade fordon ska alltid uppfylla den senaste gällande Euronormen.

Eldrivna fordon, cyklar och andra typer av fordon där det inte finns någon Euronorm omfattas inte av kravet.

- Inköpsrutiner som säkerställer att nyinköpta och nyleasade fordon uppfyller den senast gällande Euronormen (Euro-klass).

012 Maximal förbrukning av drivmedel för transport (V)

Kravet kan uppfyllas på två sätt (vid fönsterputsning kan endast A användas):

A) Den totala förbrukningen av drivmedel för transport får inte överstiga 9,0 l/100 km

eller

B) Den totala förbrukningen av drivmedel för transport får inte överstiga 0,75 ml bensin/m²

Kravet omfattar fordon som används av arbetsledare, driftsledare, städassistenter, planerare och inspektörer i samband med städning.

Fordon med lyftplattform som används vid fönsterputsningen är undantagna kravet.

Om andra typer av drivmedel än bensin används räknas energiinnehållet för dessa om till motsvarande energiinnehåll i liter bensin på följande sätt:

- antal liter diesel x 1,1*
- antal liter biodiesel = antal liter bensin*
- antal liter bioetanol x 0,6*
- antal kg vätgas x 3,6*
- antal kWh el x 0,2*

Nordisk Miljömärkning kan godkänna omräkningsfaktorer baserat på nedre förbränningsvärden för andra typer av drivmedel (t.ex. gas) om dessa kan dokumenteras.

Vid användning av privata bilar som det betalas ut kilometerersättning för kan beräkningen göras på följande sätt: antingen används en faktor på 11 liter bensin/100 km eller bilens angivna drivmedelsförbrukning enligt EU-norm EEG 1999/100 multiplicerat med 1,5.

- A)** Förbrukning i l (bensin)/100 km: Beräkning av sammanlagd årlig förbrukning av drivmedel per körda 100 km. Allmänna uppgifter från biltillverkaren om bilens drivmedelsförbrukning är inte tillräckligt.

- B)** Förbrukning i ml/m²: Beräkning av sammanlagd årlig förbrukning av drivmedel per städade m².
- Underlag för förbrukning av drivmedel och antal körda km kontrolleras vid kontrollbesök.

Poängkrav P3 och P4

Sökanden ska endast använda ett av kraven, P3 eller P4, beroende på om man har dokumenterat krav O12 via alternativ A eller B. Sökanden kan bara använda poäng från ett av dem till den samlade poängsumman.

P3 **Användning av drivmedel**

Ligger drivmedelsförbrukningen för transport under 5,0 l/100 km: 5 p

Ligger drivmedelsförbrukningen för transport mellan 5,0–5,9 l/100 km: 4 p

Ligger drivmedelsförbrukningen för transport mellan 6,0–6,9 l/100 km: 3 p

Ligger drivmedelsförbrukningen för transport mellan 7,0–7,9 l/100 km: 2 p

Ligger drivmedelsförbrukningen för transport mellan 8,0–8,9 l/100 km: 1 p

- Beräkning som i krav O12 Maximal förbrukning av drivmedel för transport.

P4 **Drivmedelsförbrukning för transport**

Är drivmedelsförbrukningen för transport under 0,15 ml/m²: 5 p

Ligger drivmedelsförbrukningen för transport mellan 0,15–0,29 ml/m²: 4 p

Ligger drivmedelsförbrukningen för transport mellan 0,30–0,44 ml/m²: 3 p

Ligger drivmedelsförbrukningen för transport mellan 0,45–0,59 ml/m²: 2 p

Ligger drivmedelsförbrukningen för transport mellan 0,60–0,70 ml/m²: 1 p

- Beräkning som i krav O12 Maximal förbrukning av drivmedel för transport.

4 Krav på förbrukning av soppåsar

P5 Soppåsar

Sökanden ska beräkna mängden använda påsar till sophinkar och papperskorgar i milligram (mg) per antal städade kvadratmeter (m²) under året.

Poängen tilldelas enligt nedan:

Förbrukas under 40 mg påsar/m²: 5 p

Förbrukas mellan 40–79 mg påsar/m²: 4 p

Förbrukas mellan 80–119 mg påsar/m²: 3 p

Förbrukas mellan 120–159 mg påsar/m²: 2 p

Förbrukas mellan 160–200 mg påsar/ m²: 1 p

Sopsäckar till städvagnar och sanitetspåsar räknas inte med.

Om sökanden endast har uppgifter om antalet använda rullar kan vikten beräknas utifrån ett genomsnittligt antal påsar per rulle.

Om sökanden har plastpåsar men saknar uppgift om vikt per påse beräknas en vikt på 10 gram per plastpåse.

Om sökanden har en eller flera kunder där ansvaret för tömning av sophinkar inte ingår i städtjänsten eller om städföretaget inte har något inflytande över vilka påsar kunden använder (de tömmer enbart sophinken) ska förbrukningen av soppåsar hos denna kund inte räknas in. Dock ska det antal m² som städas hos denna kund också dras ifrån i beräkningen av förbrukningen av soppåsar.

Beräkning av den årliga förbrukningen av påsar per städad kvadratmeter.

5 Användning av miljömärkta produkter och tjänster

P6 Inköp av miljömärkta produkter och tjänster

Vid användning av miljömärkta produkter och tjänster ges poäng enligt följande tabell. Med miljömärkt menas produkter och tjänster som är märkta med Svanen, EU-Blomman eller Bra Miljöval. För arbetskläder räknas också miljömärkningen GOTS. Maximalt 6 poäng kan uppnås i detta poängkrav.

Tabell 2 Poäng vid användning av miljömärkta produkter och tjänster

Poängkrav för produkter och tjänster	Villkor för poäng	Poäng	Dokumentation (procentandel av inköpsvolymen anges i relevant enhet (kostnad, antal, liter, kg))
Minst 90 % av mjukpappret (köksrullar/hushållspapper, pappershanddukar och toalettpapper) hos kunden är miljömärkt.	Gäller när företaget ansvarar för inköp och påfyllning av mjukpappret hos kunden.	1 p	Översikt över städföretagets inköp av miljömärkt mjukpapper (ange leverantör och om miljömärkt vilket märke och licensnummer). Beräkning av andelen miljömärkt mjukpapper i förhållande till den totala mängden mjukpapper som städföretaget levererar till kunder.
Minst 50 % av tyghandduksrullarna hos kunderna är miljömärkta.	Gäller när företaget ansvarar för hantering av tyghandduksrullar hos kunden.	1 p	Översikt över städföretagets hantering av miljömärkta tyghandduksrullar (ange leverantör och om miljömärkta vilken typ och licensnummer). Beräkning av andelen miljömärkta tyghandduksrullar i förhållande till den totala mängden tyghandduksrullar som städföretaget hanterar för kunder.
90 % av tvålen på kundernas toaletter är miljömärkt.	Gäller när företaget ansvarar för inköp och påfyllning av tvål hos kunden.	1 p	Översikt över städföretagets inköp av miljömärkt tvål (ange leverantör och om miljömärkt vilket märke och licensnummer). Beräkning av andelen miljömärkt tvål i förhållande till den totala mängden tvål som städföretaget levererar till kunder.
Minst 50 % av de inköpta arbetskläderna till personalen som städar är miljömärkt.		1 p	Översikt över städföretagets inköp av miljömärkta arbetskläder (ange leverantör och om miljömärkt vilket märke och licensnummer). Beräkning av andelen miljömärkta arbetskläder i förhållande till den totala mängden inköpta arbetskläder.

Poängkrav för produkter och tjänster	Villkor för poäng	Poäng	Dokumentation (procentandel av inköpsvolymen anges i relevant enhet (kostnad, antal, liter, kg))
<p>Minst 90 % av de dukar och moppar som används hos kunden är miljömärkta.</p> <p>Minst 50 % avdukar och moppar som används hos kunden är miljömärkt</p>		<p>2 p</p> <p>1 p</p>	<p>Översikt över städföretagets inköp av miljömärkta dukar och moppar (ange leverantör och om miljömärkt vilket märke och licensnummer).</p> <p>Beräkning av andelen miljömärkta dukar och moppar i förhållande till den totala mängden inköpta dukar och moppar.</p>
Minst 50 % av biltvättarna ska ske i en Svanenmärkt biltvättshall.	Gäller för tvätt av städföretagets bilpark.	2 p	<p>Översikt över städföretagets inköp av miljömärkta biltvättar (ange leverantör och om miljömärkt vilket märke och licensnummer).</p> <p>Beräkning av andelen miljömärkta biltvättar i förhållande till den totala mängden inköpta biltvättar.</p>
<p>100 % av tvätteritjänsten</p> <p>Minst 75 % av tvätteritjänsten</p> <p>Minst 50 % av tvätteritjänsten</p>	Vid inköp av extern tvätteritjänst.	<p>3 p</p> <p>2 p</p> <p>1 p</p>	<p>Översikt över städföretagets inköp av miljömärkta tvätteritjänster (ange leverantör och om miljömärkt vilket märke och licensnummer).</p> <p>Beräkning av andelen miljömärkta tvätteritjänster i förhållande till den totala mängden inköpta tvätteritjänster.</p>
Minst 50 % miljömärkta produkter och tjänster inom andra produktgrupper*		1 p	<p>Översikt över städföretagets inköp av en annan miljömärkt produkt eller tjänst (ange leverantör och om miljömärkt vilket märke och licensnummer).</p> <p>Beräkning av andelen miljömärkta inköp i förhållande till den totala mängden.</p>

* Det går inte att få poäng i P6 för miljömärkta rengöringskemikalier som ger poäng i P2.

6 Poängsammanställning

013 Poängsammanställning

Städföretaget ska uppnå minst 14 poäng med transport och 11 poäng utan.

Städföretag som förbrukar mindre än 25 mikroliter kemikalier/m² städad areal enligt O5 måste uppnå minst 13 poäng med transport och 10 poäng utan.

I följande tabell finns en sammanställning över vilka områden man kan få poäng i.

Tabell 3 Poängsammanställning

Poängkrav	Antal uppnådda poäng	Maximalt antal poäng
Förbrukning av kemikalier		5 poäng
Andel miljömärkta kemikalier		3 poäng
Transport (förbrukning/användning av drivmedel)		5 poäng
Soppåsar		5 poäng
Användning av miljömärkta produkter och tjänster		6 poäng
Summa		24 poäng

Sammanställning av poäng enligt tabell.

7 Kvalitet

014 System för uppföljning av städkvalitet (V)

Städföretaget måste ett system för övervakning av städkvaliteten som ger objektiva och reproducerbara resultat. Objektivitet och reproducerbarhet kan till exempel uppnås om kund och städföretag är överens om kvalitetsnivån och hur resultatet ska bedömas. Som minimikrav gäller att städföretaget ska utarbeta följande (skriftligt):

- Rutiner för styrning och kontroll. Rutinen ska innehålla information om hur kvaliteten på arbetat avtalas, hur uppföljning av resultatet genomförs, att kvalitetskontroller görs på alla objekt, vem som utför kontrollerna och vilka rapporteringssystem som används.

- Rutiner för att ta fram inspektionsrapporter.

Om städföretaget har ett system för bedömning av städkvaliteten enligt den nordiska standarden INSTA800 "Städkvalitet – mätsystem för bedömning av städkvalitet" är detta krav uppfyllt.

Rutiner och eventuella formulär som används vid kvalitetskontrollen.

015 Skriftliga arbetsbeskrivningar (V)

Sökanden ska ta fram skriftliga arbetsbeskrivningar. De ska täcka de uppgifter som omfattas av tjänsten.

För de vanligaste städuppgifterna ska det finnas en arbetsbeskrivning som exempelvis kan innehålla de uppgifter som nämns nedan. Beskrivningen ska vara utformad så att den inte förhindrar variation i arbetet:

- beskrivning: kort beskrivning av arbetsuppgiften (t.ex. städning i korridor, städning av toalett osv.)

- frekvens: hur ofta uppgiften ska utföras (t.ex. varje dag, varje vecka, varje år osv.) eller att avtalad kvalitet ska uppnås
- städobjekt: vilka ytor i rummet som ska rengöras (t.ex. golv, väggar, inventarier osv.)
- aktuella metoder: beskrivning av metoder och vilken utrustning, vilka maskiner och kemikalier som är aktuella (flera alternativ kan vara aktuella och medarbetare väljer bl.a. beroende på nedsmutsning)

Om utövaren har ett certifierat miljöledningssystem (ISO eller EMAS) som täcker den städning som ska miljömärkas kan kravet vara uppfyllt genom detta system.

- Skriftliga arbetsbeskrivningar.
- Om den sökande har ett certifierat miljöledningssystem ska kopia av certifikatet samt en kopia av de avsnitt i systemet som täcker arbetsbeskrivningar skickas in.

016 Rutiner vid ändringar, avvikelser och reklamationer (V)

Städföretaget ska genom rutiner eller instruktioner säkerställa att:

- Vid planerade ändringar som påverkar Svanens krav ska kontaktpersonen informera Nordisk Miljömärkning om detta i skrift innan ändringarna genomförs. Detta kan till exempel gälla vid byte av kemikalier eller städmetoder.
- Vid oförutsedda avvikelser, som påverkar hur miljömärkningskraven uppfylls, ska kontaktpersonen omedelbart informera Nordisk Miljömärkning skriftligen.
- Det finns ett system för hantering av reklamationer och klagomål.

- Kopia av rutiner för planerade ändringar, oförutsedda avvikelser och reklamationer.

017 Upprätthållande av licens (V)

Städföretaget ska vid en årlig genomgång av sin verksamhet se till att kraven fortsätter att uppfyllas.

Nordisk Miljömärkning kan vid kontroll av städföretag gå igenom samtliga krav eller bara ett urval. Det kan t.ex. ske genom besök på plats eller genom att uppmana licenshavaren att skicka in dokumentation.

- Rutiner för upprätthållande av licens.

8 Etik/arbetsmiljö

018 Myndighetskrav (V)

Städföretaget ska se till att lagstiftningen, inklusive bestämmelser rörande arbetsmiljö- och säkerhet, hygien och hälsa följs. Om kravet inte uppfylls kan Nordisk Miljömärkning dra in licensen.

- Undertecknat ansökningsformulär.

019 Utbildning av personal (V)

Städföretaget ska ha en plan för utbildning av sin personal i följande grundläggande ämnen:

- Information om rengöringsmedel, metoder, utrustning och maskiner.
- Information om hälsa, säkerhet och miljö.

- Utbildning i miljöanpassad körning för relevant personal, t.ex. inspektörer, driftsledare och städassistenter med mycket dagligt körande mellan kunder.
- Vägledning i avfallshantering.

I utbildningsplanen ska anges mål för när utbildningen ska vara genomförd och vilka personalgrupper som ska genomföra den. I planen för utbildning av nyanställda ska det framgå hur snart efter anställningen utbildningen ska vara genomförd.

Det ska också finnas en kortfattad beskrivning av vad utbildningen/utbildningarna innehåller.

Planlagd utbildning kan vara kortare för personer som redan har en städutbildning eller praktisk erfarenhet inom städföretaget.

Rekommendationer från EFCI och UNI-Europa om utbildningsämnen kan användas. Se bilaga 7.

Utbildningsplan.

020 Etiska krav (V)

Den sökande ska uppfylla nedanstående punkter:

- Vara registrerad för moms och arbetsgivaravgift och (i Finland) vara "förskottssuppbördsregistrerade".
- Städföretaget får inte ligga efter med betalningen av skatter och avgifter.
- Egna anställda ska vara garanterade löner (inklusive speciella tjänster), arbetstider och andra arbetsvillkor som inte underskrider de som arbetsmarknadens parter har avtalat för motsvarande arbete inom det aktuella tjänsteområdet.
Sådana villkor är ofta avtalade genom kollektivavtal som har ingåtts av representativa arbetsmarknadsparter i aktuellt land och gäller för hela landets område (naturligt geografiskt upptagningsområde för arbetstagare i landet)*.
- Städföretagets bokföring ska vara godkänd av revisor.
- Ha en ansvarsförsäkring.
- Alla medarbetare ska ha synliga namnskyltar eller företagskort/personkort så att kunden kan se vem som utför tjänsten samt på begäran kunna legitimera sig med giltigt ID-dokument. I Norge krävs HMS-kort och i Sverige krävs Service ID eller ID 06.

* Observera att i Norge måste alla leverantörer och underentreprenörer inom städtjänster finnas med i registret över godkända städföretag. Se www.arbeidstilsynet.no/renholdsregisteret/index.html?tid=234788.

Om städföretaget inte följer rekommendationer och beslut från kompetenta organ som arbetsrätten, skiljedomstolen eller Allmänna Reklamationsnämnden kan Nordisk Miljömärkning dra in licensen.

Se bilaga 8, dokumentation för Etiska krav.

021 Krav på underentreprenörer (V)

A) Underentreprenörer som levererar hela tjänster/uppdrag (arbetskraft, kemikalier etc.) ska uppfylla ett av följande krav:

1. Underentreprenören är en Svanenmärkt städtjänst.
2. Underentreprenören uppfyller Svanens etiska krav O20*. De kemikalier som underentreprenören använder vid utförande av Svanenmärkta tjänster ska uppfylla krav O7, O8 och O9.

Denna andel får maximalt utgöra 15 % av det sökande företags omsättning. Licensinnehavaren måste i kommande kontrakt med kunden specificera vilka objekt som kommer att städas av icke Svanenmärkta underentreprenörer.

- Om underentreprenören är Svanenmärkt, uppge namn och licensnummer. Om inte, se bilaga 9.
- Beräkning av hur stor andel av den sökandes omsättning som utgörs av underentreprenörer.
- Rutiner som säkerställer att licensinnehavaren i kontakten med kunder specificerar vilka objekt som kommer att städas av icke Svanenmärkta underentreprenörer.

B) Underentreprenörer som bara ställer arbetskraft till förfogande ska uppfylla ett av följande krav:

1. Underentreprenören är en Svanenmärkt städtjänst.
2. Underentreprenören omfattas av den sökandes utbildningsprogram (O19). Kvadratmeter (O2) som ingår i den Svanenmärkta tjänsten samt tillhörande transport (O12), förbrukning av kemikalier (O5 och O6) och påsar (P5) inkluderas i den sökandes egna beräkningar. Underentreprenören ska uppfylla följande etiska krav*:

- Städningen ska utföras av underentreprenörens egen personal. Underentreprenören får inte hyra in en annan underentreprenör.
- Underentreprenören måste vara registrerad för moms och arbetsgivaravgift och (i Finland) vara "förskottssuppbördsregistrerad".
- Företaget får inte vara skyldiga/ligga efter med betalningen av skatter och avgifter.
- Medarbetare ska bära synliga namnskyltar eller företagskort så att kunden vet vem som utför servicen. Dessutom måste medarbetarna på begäran kunna legitimera sig med ett giltigt ID-dokument.

** Observera att i Norge måste alla leverantörer och underentreprenörer inom städtjänster finnas med i registret över godkända städföretag. Se <http://www.arbeidstilsynet.no/renholdsregisteret/index.html?tid=234788>.*

- Om underentreprenören är Svanenmärkt, uppge namn och licensnummer. Om inte, se bilaga 10.

O22 Dokumentation av Svanens krav (V)

Samtliga dokument som gäller Svanenlicensen ska finnas tillgängliga hos licensinnehavaren.

- Kontrolleras vid kontrollbesök.

Regler för Svanenmärkning av tjänster

För att enkelt kunna identifiera Svanenmärkta tjänster, ska licensnumret samt en beskrivande undertext skrivas ut tillsammans med Svanenmärket.

Den beskrivande undertexten för 076 Städtjänster är: **Städtjänst/
Fönsterputs**

Mer information om regler, avgifter och grafiska riktlinjer finns på www.svanen.se/regelverk/

Kriteriernas versionshistorik

Svanen fastställde version 3.0 av kriterierna för städtjänster den 9 november 2016 och de gäller till 30 december 2021.

Den nordiska kriteriegruppen beslutade per capsulam den 24 maj 2017 att justera poängerna för inköp av miljömärkta dukar och moppar i krav P6. Den nya versionen heter 3.1.

Den 3 december 2019 beslutade Nordisk Miljömärkning att justera krav O7 så att textiltvättmedel med väteperoxid (CAS-nr 7722-84-1) undantas H412 om doseringen sker via automatisk doseringspump. Den 16 december 2019 beslutade Nordisk Miljömärkning att förlänga kriterierna till den 30 juni 2023. Den nya versionen heter 3.2.

Nya kriterier

Fokusområden för den kommande revisionen kommer att fastställas först när det om något år görs en utvärdering av kraven. Det förväntas dock att fokus fortsatt ligger på att strama åt kraven på t.ex. kemikaliers innehållande ämnen och egenskaper, förbrukning av kemikalier, påsar och drivmedel – beroende på hur branschen utvecklas som helhet. Dessutom ska det undersökas om fönsterputsning kan inkluderas i kraven på städade kvadratmeter och kemikalieförbrukning.

Bilaga 1 Exempel på beskrivning av företag och tjänst

Tjänst som erbjuds och önskas Svanenmärkt (t.ex. vanlig städning, fönsterputsning, golvvård):

Detta utgör en omsättning på _____ kronor

Tjänst som erbjuds, som inte omfattas av krav på Svanenmärkning av städ-
tjänster (specialstädning, facility och annat). Vid specialstädning, beskriv närmare
typ av städning och typ av kund:

Typ av specialrengöring

Typ av kund

Typ av facility/annat

Typ av kund

Dessa servicetyper utgör totalt cirka en omsättning på _____ kronor

Underentreprenörer (som utför tjänster som omfattas av Svanenmärkningens
krav). Uppge för varje:

Underentreprenör (företagsnamn): _____

Vilken typ av underentreprenör:

- A) Städföretag som använder egna kemikalier (= **alternativ A** i O21 Krav på underentreprenörer) eller
- B) Företag som bara tillhandahåller arbetskraft/bemanningsföretag (= **alternativ B**)

_____ (Skriv "A" eller "B")

Är underentreprenören Svanenmärkt? (Skriv ja eller nej) _____?

Om ja, uppge licensnummer: _____

För städföretag (alternativ A) önskas för var och en av dem dessutom information om underentreprenörer.

Hos följande kunder utförs uppdrag av underentreprenör:

Uppge den årliga kostnad som den sökande har vid användning av varje underentreprenör: _____ kronor

Anställda

Totalt antal anställda: _____

Ungefärligt antal anställda som använder företagsbil eller regelbundet får reseersättning: _____

Ungefärligt antal årsarbeten inom administration: _____ och ungefärligt antal årsarbeten för städpersonal: _____

Verkställande direktör: _____

Kontaktperson för Nordisk Miljömärkning: _____

Marknadsföringsansvarig: _____

Nyligen genomförda ändringar i företaget

Beskriv förändringar som har genomförts under de senaste 12 månaderna (som skulle kunna påverka att Svanenmärkningens krav uppfylls):

Planerade förändringar

Beskriv planerade förändringar, samt när de förväntas genomföras:

Övriga upplysningar

Bilaga 2 Räkneexempel: städade m² per år

Regelbunden städning

Antal städade kvadratmeter per år får man fram genom den golyvta som står i kontraktet och antal städdagar per år. Det vill säga:

Antal städade kvadratmeter under året för ett kontrakt = $n \times d$

där **n** är genomsnittligt antal kvadratmeter per dag och **d** är antal städningar/städdagar per år. Hur olika lokaler i ett och samma kontrakt har olika städfrekvens kan den sökande använda ett viktat genomsnittligt antal kvadratmeter per dag.

Exempel: Ett kontor på 1 000 kvadratmeter omfattas av ett kontrakt, där sanitetsutrymmen ska städas 5 gånger i veckan och kontoren 2 gånger i veckan. Om sanitetsutrymmena utgör 4 % (dvs. 40 kvadratmeter) av ytan blir det genomsnittliga antalet kvadratmeter per dag (**n**):

$$n = (40 \times 5 + 960 \times 2) / 5 = 424 \text{ kvadratmeter per dag}$$

Om kontraktet omfattar 235 städdagar per år (**d**) blir antalet städade kvadratmeter under ett år lika med $235 \times 424 = 99\,640$ kvadratmeter för detta kontrakt.

Storstädning och underhåll av golv

För varje kontrakt lägger sökanden ihop antalet kvadratmeter städad golvyta som storstädats och/eller underhållits och antalet gånger detta sker under året. Antal städade kvadratmeter under året som gäller storstädning och underhåll av golv är summan av antalet kvadratmeter från alla dessa kontrakt. Om storstädning utförs till exempel vart annat år blir antalet kvadratmeter per år hälften av kontraktens kvadratmeter.

Totalt antal städade kvadratmeter under året

Sökanden summerar antalet städade kvadratmeter under året för samtliga kontrakt och får därigenom fram det totala antalet.

Bilaga 3 Använda kemikalier

I tabellen nedan ges exempel på de medel Nordisk Miljömärkning betraktar som kemikalier, som hör till städtjänsten. Begreppen är hämtade från boken Städtteknisk Ordlista, utgiven av Sveriges Rengöringstekniska Förbund (SRTF) 2002.

Danska	Svenska	Norska	Finska	Engelska
Neutralt universal-rengörings-middel og håndopvaskemiddel	Allrengöringsmedel och handdiskmedel	Nøytralt universal-rengjøringsmiddel og håndopvaskmiddel	Yleispuhdistusaineet ja käsiastianpesuaineet	Neutral all purposes cleaners and washing up liquids
Grundrens	Grovrengöringsmedel	Alkalisk grovren-gjøringsmiddel	Emäksiset ja vahvasti emäksiset puhdistusaineet pH 9 – 14	Heavy-duty cleaners pH 9 – 14
Neutralt/alkalisk sanitets-rengöringsmedel	Neutralt/alkaliskt sanitetsrengöringsmedel	Nøytralt/alkalisk sanitær-rengjøringsmiddel	Saniteettitilojen puhdistusaineet, joiden pH on 6,5-11	Cleaners for sanitary facilities (pH 6,5 – 11)
Surt sanitetsrengöringsmedel / Kalkborttagningsmiddel	Surt sanitetsrengöringsmedel / Avkalkningsmedel	Surt sanitær-rengjøringsmiddel / Kalkfjerningsmiddel	Happamat saniteettitilojen puhdistusaineet ja kalkinpoistoaineet	Acid cleaner for sanitary facilities /Descaling product
Vaskeplejemiddel uden voks	Tvättpolish	Vaskepolish	Lattianhoitoaine A, polymeeripitoinen pesuveteen lisättävä lattianhoitoaine	Wash-and-shine floor cleaners
Vaskeplejemiddel med voks	Tvättvax	Vaskevoks	Lattianhoitoaine B, vahapitoinen pesuveteen lisättävä lattianhoitoaine	Wash-and-wax floor cleaners
Brun sæbe	Grön såpa	Grønnsåpe	Saippuapohjaiset puhdistusaineet	Brown soap, soap based floor cleaners
Spraypoleringmiddel	Spraypoleringsmedel	Spraypolish	Sumupuhdistusaineet	Cleaners for spray buffing
Imprægneringsmiddel for mopper	Impregneringsmedel för moppar	Moppeimpregneringsmiddel	Moppien kyllästysaineet	Impregnants for mop cloth
Vaskemiddel*	Tvättmedel*	Tekstilvaskemiddel*	Pyykinpesuaineet*	Detergents*
Pletfjerningsmiddel	Fläckborttagningsmedel	Flekkfjerningsmiddel	Tahranpoisoaine	Stain removers
Skurecreme	Skurkräm	Skurekrem	Hankausaineet	Scouring creams
Grundpolish**	Grundpolish**	Grunnpolish**	Pohjustusvahat**	Sealers, primers**
Gulvpolish**	Golvpolish**	Gulvpolish**	Lattiaavahat**	Floor finish**
Gulvvoks**	Golvvax**	Gulvvoks**		Floor wax**
Polish-/voks-fjerner**	Polish-/vaxborttagningsmedel**	Polish-/voks-fjerningsmiddel**	Vahanpoistoaineet**	Strippers**
Skumdemper	Skumdämpare	Skumdempingsmidler	Vaahdonrajoitin	Defoamers

* Observera att alla kemikaliekrav också gäller för kemikalier vid tvätt hos externa tvätterier, med undantag för krav O6 Andel miljömärkta kemikalier.

** Alla kemikaliekrav med undantag av krav O6 gäller även för grundpolish, golvpolish, golvvax samt borttagningsprodukter för dessa.

Bilaga 4 Bilaga för tillverkare av icke miljömärkta kemikalier

Produktens/produkternas namn:

Tillverkarens namn: _____

Detta intyg är baserat på den kunskap vi har om produkten utifrån tester och/eller intyg från råvarutillverkare vid ansökningstillfället. Med förbehåll för utveckling och ny kunskap. Skulle sådan kunskap framkomma måste undertecknad skicka in ett uppdaterat intyg till Nordisk Miljömärkning.

Krav O7: Klassificeras rengöringskemikalien med följande faroklasser/riskfraser?

CLP-förordning 1272/2008				
Faroklass	Farokategori	Farokod	Markera svarsalternativ	
Farligt för vattenmiljön	Akut kategori 1 Kronisk kategori 1-4	H400, H410, H411, H412****, H413	Ja ☐	Nej ☐
Akut toxicitet	Kategori 1-4	H300, H310, H330, H301, H311, H331, H302* H312*, H332*	Ja ☐	Nej ☐
Specifik målorgantoxicitet efter enstaka eller upprepade exponering	STOT SE kategori 1-2 STOT SE kategori 3 (gäller endast sprayprodukter) STOT RE kategori 1-2	H370, H371, H372, H373 H335 (gäller endast sprayprodukter**)	Ja ☐	Nej ☐
Allvarlig ögonskada/irritation i öga	Kategori 1 (gäller endast sprayprodukter)	H318 (gäller endast sprayprodukter**)	Ja ☐	Nej ☐
Aspirationsfara	Kategori 1	H304	Ja ☐	Nej ☐
Sensibiliserande verkan vid inandning eller hudkontakt	Kategori 1/1A/ 1B	H334, H317 eller märkt med EUH 208: "Innehåller (namnet på det sensibiliserande ämnet). Kan förorsaka allergisk reaktion."****	Ja ☐	Nej ☐
Cancerframkallande egenskaper	Kategori 1A/1B/2	H350, H351	Ja ☐	Nej ☐
Mutagenitet i könsceller	Kategori 1A/B/2	H340, H341	Ja ☐	Nej ☐
Reproduktionstoxicitet	Kategori 1A/1B/2	H360, H361, H362	Ja ☐	Nej ☐

OBS! Det är tillverkaren av råvarorna/produkten som ansvarar för klassificeringen.

* Professionella produkter kan märkas med H302, H312 och H332 om förpackningen är utformad så att användaren inte kommer i kontakt med produkten.

** *Produkter i sprayflaskor eller motsvarande utrustning med munstycken som inte bildar spraymoln kan märkas med H335 och H318.*

*** Textiltvättmedel som klassificeras med H334, H317 eller märkt med EUH 208-frasen "Innehåller (namnet på det sensibiliserande ämnet). Kan förorsaka allergisk reaktion." på grund av att enzyminnehållet är undantaget. Det förutsätts dock att enzymerna är inkapslade eller är i en slurry.

**** Textiltvättmedel med väteperoxid (CAS-nr 7722-84-1) är undtaget H412 om doseringen sker med automatisk doseringsanordning.

Krav O8: Innehåller rengöringskemikalien följande ämnen?

Reaktiva klorföreningar, exempelvis natriumhypoklorit	Ja ☐	Nej ☐
Klororganiska föreningar	Ja ☐	Nej ☐
Alkyfenoletoxilater (APEO:er) och/eller alkylfenolderivat (APD)	Ja ☐	Nej ☐
Linjära alkylbensensulfonater (LAS)	Ja ☐	Nej ☐
EDTA* och dess salter	Ja ☐	Nej ☐
DTPA	Ja ☐	Nej ☐
Nanomaterial/-partiklar**	Ja ☐	Nej ☐
Perfluorerade och polyfluorerade alkylerade föreningar (PFAS)***	Ja ☐	Nej ☐
Metyldibromoglutaronitril (MG)	Ja ☐	Nej ☐
Optiskt blekmedel	Ja ☐	Nej ☐
Nitromysker och polycykliska myskförbindelser	Ja ☐	Nej ☐
Ämnen som anses vara potentiellt hormonförstörande av kategori 1 eller 2 på EU:s prioritetlista över ämnen som ska undersökas närmare när det gäller hormonförstörande effekter. Listan finns i sin helhet på http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/pdf/final_report_2007.pdf (bilaga L, sidan 238 och framåt)	Ja ☐	Nej ☐
Ämnen som i EU har bedömts att vara PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable) enligt kriterierna i bilaga XIII i REACH samt ämnen som inte är utvärderade ännu, men som uppfyller dessa kriterier.	Ja ☐	Nej ☐
Ämnen på kandidatlistan: http://echa.europa.eu/candidate-list-table	Ja ☐	Nej ☐
Ämnen som klassificeras som CMR (kategori 1 och 2) enligt CLP	Ja ☐	Nej ☐

Kraven i kriteriedokumentet och tillhörande bilagor gäller för samtliga ingående ämnen i den kemiska produkten. Föreningar räknas inte som ingående ämnen och undantas därmed kraven.

Ingående ämnen och föreningar definieras enligt nedan, om inte annat anges i de enskilda kraven.

Ingående ämnen: alla ämnen i den kemiska produkten, inklusive tillsatta additiv (t.ex. konserveringsmedel och stabilisatorer) från råvarorna. Kända avspaltningsprodukter från ingående ämnen (t.ex. formaldehyd, arylamin, in situ-genererade konserveringsmedel) räknas också som ingående.

Föreningar: rester från produktionen inkl. råvaruproduktionen som återfinns i en råvara eller den färdiga kemiska produkten motsvarande koncentrationer $\leq 100,0$ ppm ($\leq 0,01000$ viktprocent, $\leq 100,0$ mg/kg) i den kemiska produkten.

Föreningar i en råvara i koncentrationer $\geq 1,0$ % / $0,10$ % räknas alltid som ingående ämnen.

Exempel på vad som räknas som föreningar är resthalter av följande: reagenser inkl. monomerer, katalysatorer, biprodukter, "scavengers" (dvs. kemikalier som

används för att eliminera/minimera oönskade ämnen), rengöringsmedel till produktionsutrustning, "carry-over" från andra eller tidigare produktionslinjer.

* Fasta tvålprodukter (t.ex. tvålflingor) kan ingå med ett maximalt sammanlagt innehåll på upp till 0,06 % EDTA och fosfonater.

** Nanomaterial/-partiklar är enligt EU-kommissionens definition av nanomaterial av den 18 oktober 2011 "ett naturligt, oavsiktligt framställt eller avsiktligt tillverkat material som innehåller partiklar i fritt tillstånd eller i form av aggregat eller agglomerat och där minst 50 % av partiklarna i antalsstorleksfördelningen har en eller flera yttre dimensioner i storleksintervallet 1-100 nm". Exempel är ZnO, TiO₂, SiO₂, Ag och laponite med partiklar i nanostorlek i koncentration över 50 %. Polymeremulsioner räknas inte som nanomaterial.

*** Grundpolish, golvpolish, golvvaxer är undantagna. Se krav O9 för dessa produkttyper.

Är produkten en sprayprodukt för manuellt bruk?

Ja (sätt kryss)	☐
Nej (sätt kryss)	☐

Innehåller produkten parfym eller konserveringsmedel som är klassificerade som H317 och/eller H334?

Ja (sätt kryss)	☐
Nej (sätt kryss)	☐

Krav O9: För grundpolish, golvpolish och golvvax intygas dessutom

Ingår fluortensider* i produkten?

Ja (sätt kryss)	☐
Nej (sätt kryss)	☐

Om ja, i hur stor koncentration? _____ viktprocent (maximalt tillåtet 0,025%)

* Förutsättning: Om produkten innehåller silikontensider får inte fluortensider ingå i produkten.

Om ja, är fluortensidernas kolkedjelängd mindre än eller lika med 5?

Ja (sätt kryss)	☐
Nej (sätt kryss)	☐

Ingår silikontensider* i produkten?

Ja (sätt kryss)	☐
Nej (sätt kryss)	☐

Om ja, i hur stor koncentration? _____ viktprocent (maximalt tillåtet 0,25%)

* Förutsättning: Om produkten innehåller fluortensider får inte silikontensider ingå i produkten.

Ort och datum	Företagsnamn/stämpel
Ansvarig person	Ansvarig persons underskrift
Telefon	E-post

Bilaga 5 Kemikalier som används i framtiden (inköpslista)

Kemikalieleverantör	Produktnamn	Funktion/var det används	Om miljömärkt, ange typ (Svanen, EU-Blomman eller Bra Miljöval) och licensnummer	Ange om produkten är en sprayprodukt (= "är en sprayprodukt") för manuell användning eller om den hålls över i sprayflaskor (= "hålls på sprayflaskor")

Ort och datum	Företagsnamn/stämpel
Ansvarig person	Ansvarig persons underskrift
Telefon	E-post

Bilaga 6 Inköpta kemikalier – översikt över förbrukning

Kemikalieleverantör	Produktnamn	Funktion/var det används	Om miljömärkt, ange typ (Svanen, EU-Blomman eller Bra Miljöval) och licensnummer	Inköpt mängd per år (liter). Använd exempelvis årssammanställning från leverantören.
Summa egna inköp:				

Vid användning av externt tvätteri. Ange antal kg moppar, dukar och arbetskläder som tvättas per år	
Antal kg _____ x _____ 0,011 liter/kg = antal liter kemikalier	

O5 Förbrukning av kemikalier

Total antal liter (miljömärkt + icke miljömärkt + externt tvätteri)	
---	--

O6 Andel miljömärkta kemikalier (golvvårdsmedel ingår inte i denna beräkning)

Summa egna inköp av kemikalier (liter)	
Summa egna inköp av miljömärkta kemikalier (liter)	
Andel miljömärkta produkter (%)	

Bilaga 7 Exempel på utbildningsområden

Nedan följer exempel på ämnen som kan ingå i utbildningen. Följande moduler/ämnen motsvarar till stor del rekommendationerna från EFCI och UNI-Europa.

1. Rengöring av olika möbler.
2. Städning av golvytor.
3. Städning av badrum och sanitära installationer.
4. Avfallssortering i relevanta fraktioner, t.ex. plast, glas, metall, organiskt, oorganiskt avfall osv.
5. Orsakssamband som kan finnas mellan valet av rengöringsmedel, dosering, felaktiga arbetsrutiner och effekter på resursförbrukning och utsläpp i miljön.
6. Personlig säkerhet och hälsa med avseende på val och användning av rengöringsmedel, planering och genomförande av städuppgiften. Säkerhetsbestämmelser. Arbetsbelastningar på grund av dåliga arbetsrutiner och felhantering av rengöringsmedel.
7. Effektivitet med avseende på relationer med människor på arbetsplatsen.
8. Främja den egna organisationen.
9. Utveckling genom arbetet.
10. Miljöanpassad körning.

Följande tabell ger exempel på fördjupning i några utvalda ämnen. Många ämnen är relevanta både för såväl arbetsledare som städare men inte alla.

Ämnesområde	Ämne	Förklaring
Teknik	Fackkunskap om städutrustning och användningstekniker.	Tillfredsställande inblick i personlig planering av relevanta arbetsområden i förhållande till önskad kvalitet (kundönskemål) och till städplanen. Användning av relevanta och vanliga städmetoder och -maskiner.
	Fackkunskap om kemiska produkter (rengöringsmedel och kemiska ämnen) och begrepp, samt om pH och vattenhårdhet.	Val av rengöringsmedel beroende på nedsmutsning, ytor, miljö- och hygienkrav. Med avseende på miljö ska utbildning ske i orsakssamband mellan valet av rengöringsmedel, dosering, felaktiga arbetsrutiner och effekter på resursförbrukning och utsläpp i miljön. Undervisning ska ges om rengöringsmedels innehåll och användning.
	Material i golv/vägg och inventarier.	Att kunna identifiera ytmaterial (t.ex. linoleum, plast, betong, cementmosaik osv.) och välja rätt rengöringsmedel eller behandlingsmetod och använda rätt städteknik.
	Skador och slitage.	Att kunna rapportera skador, fukt osv. För att kunna rapportera till personer med ansvar för underhåll av byggnaden.
	Kvalitetssäkring.	Att kunna bedöma kvaliteten på det utförda arbetet och utarbeta kompletterande städning i enlighet med städplanen och kundens önskemål.
		Kännedom om kvalitetskontrollsystem.
Extern miljö	Miljö.	Undervisning i relevant miljölagstiftning och i nationella förteckningar över oönskade ämnen i rengöringsmedel. Undervisning i orsakssamband mellan valet av rengöringsmedel, dosering, felaktiga arbetsrutiner och effekter på resursförbrukning och utsläpp i miljön.
	Nordisk Miljömärkning.	Undervisning i Nordisk Miljömärkning och Svanenmärkningens kriterier för städtjänster.
	Miljöanpassad körning.	Undervisning i bränslesnål körning. Planering av körningen.
Arbetsmiljö	Arbetsmiljö, säkerhet och skydd.	Undervisning i säkerhetsbestämmelser, relevant arbetsmiljölagstiftning, faroklassificering och leverantörs- och arbetsplatsbeskrivningar osv., i sådan omfattning att den personliga säkerheten under städningen är tillfredsställande.
	Ergonomi och arbetsmiljö.	Samband mellan felaktiga arbetsrutiner, arbetsställningar och arbetsskador. Undervisning i korrekta arbetsrutiner.
	Arbetsplanering.	Att utarbeta och bygga upp städplaner, packa en städvagn, planera arbetet med hänsyn till städplan, kvalitet, turordning, belastning osv.
Service		Kundservice och kunddialog.
Ledning		Instruktionsteknik för städledare, ekonomi och kostnadsberäkningar, arbetspsykologi, personaladministration.

Bilaga 8 Etiska krav

Dokumentation för krav O20 Etiska krav i alla nordiska länder

Registrering för moms- och arbetsgivaravgift

I **Danmark**: Kopia av registreringsbevis för moms- och arbetsgivaravgift med CVR-nummer.

I **Sverige**: Kopia av ifylld blankett från Skatteverket (SKV 4820).

I **Norge**:
- Skatteattest.
- Från Skatteetaten: Dokumentation för mervärdesavgift.
- Från skattemyndigheten eller Skatteetaten: Dokumentation för arbetsgivaravgift.

I **Finland**: Sammandrag från FODS-informationstjänsten.

Skatter och avgifter

I **Danmark**: Attest från SKAT om att det inte finns någon skuld till de danska skattemyndigheterna.

I **Sverige**: Kopia av företagets senaste kontoutdrag från skattemyndigheten.

I **Norge**: Om det finns missförhållanden framgår detta av skatteattesten, se punkt "Registrering för moms- och arbetsgivaravgift".

I **Finland**: Intyg om att det inte finns någon skuld till skattemyndigheterna.

Löner och arbetsvillkor

I **Norge**: Bekräftelse på att företaget finns med i registret över godkända städföretag på www.arbeidstilsynet.no/renholdsregisteret/index.html?tid=234788.

För **Danmark, Sverige, Finland och Island**: Kopia av avtal mellan sökande och anställda enligt kravet, **eller**:

I **Danmark**: Antingen dokumentation om medlemskap i en arbetsgivarförening eller kopia av inträdesavtal med fackförbund.

I **Sverige**: Dokumentation för medlemskap i relevant arbetsgivarförening, t.ex. Almega Tjänsteförbunden.

I **Finland**: Skrivelse från fackförbund.

Årsredovisning

Kopia av den senaste årsredovisningen, undertecknad av revisorerna.

Ansvarsförsäkring

Kopia av ansvarsförsäkring.

Namnskylt/företagskort

Kontrolleras vid kontrollbesök.

Bilaga 9 Underentreprenörer (som har egna kemikalier med mera) – alternativ A i O21 Krav på underentreprenörer

Etiska krav – följande ska bifogas:

Dokumentation enligt bilaga 8 Etiska krav.

Krav på kemikalier som används när Svanenmärkta tjänster utförs – följande ska bifogas:

Bilaga 5 Framtida användning av kemikalier (inköpslista).

Nordisk Miljömärkning kommer att kontrollera om kemikalierna på inköpslistan uppfyller kemikaliekraven O7, O8 och O9.

Vi bekräftar härmed att städuppdrag utförs av vårt företag för städföretaget:

Ort och datum	Företagsnamn/stämpel
Ansvarig person	Ansvarig persons underskrift
Telefon	E-post

Bilaga 10 Underentreprenörer (som endast tillhandahåller arbetskraft) – alternativ B i O21 Krav på underentreprenörer

Registrering av moms och arbetsgivaravgift – följande ska bifogas:

I **Danmark**: Kopia av registreringsbevis för moms- och arbetsgivaravgift med CVR-nummer.

I **Sverige**: Kopia av ifylld blankett från Skatteverket (SKV 4820).

I **Norge**:
- Skatteattest.
- Från Skatteetaten: Dokumentation för mervärdesavgift.
- Från skattemyndigheten eller Skatteetaten: Dokumentation för arbetsgivaravgift.

I **Finland**: Sammandrag från FODS-informationstjänsten.

Skatter och avgifter

I **Danmark**: Attest från SKAT om att det inte finns någon skuld till de danska skattemyndigheterna.

I **Sverige**: Kopia av företagets senaste kontoutdrag från skattemyndigheten.

I **Norge**: Om det finns missförhållanden framgår detta av skatteattesten, se punkt "Registrering för moms- och arbetsgivaravgift".

I **Finland**: Intyg om att det inte finns någon skuld till skattemyndigheterna.

Vi bekräftar härmed att medarbetare ska bära synliga namnskyltar eller företagskort så att kunden vet vem som utför servicen. Dessutom måste medarbetarna på begäran kunna legitimera sig med ett giltigt ID-dokument.

Ort och datum	Företagsnamn/stämpel
Ansvarig person	Ansvarig persons underskrift
Telefon	E-post